

หน่วยที่

2

สารละลาย

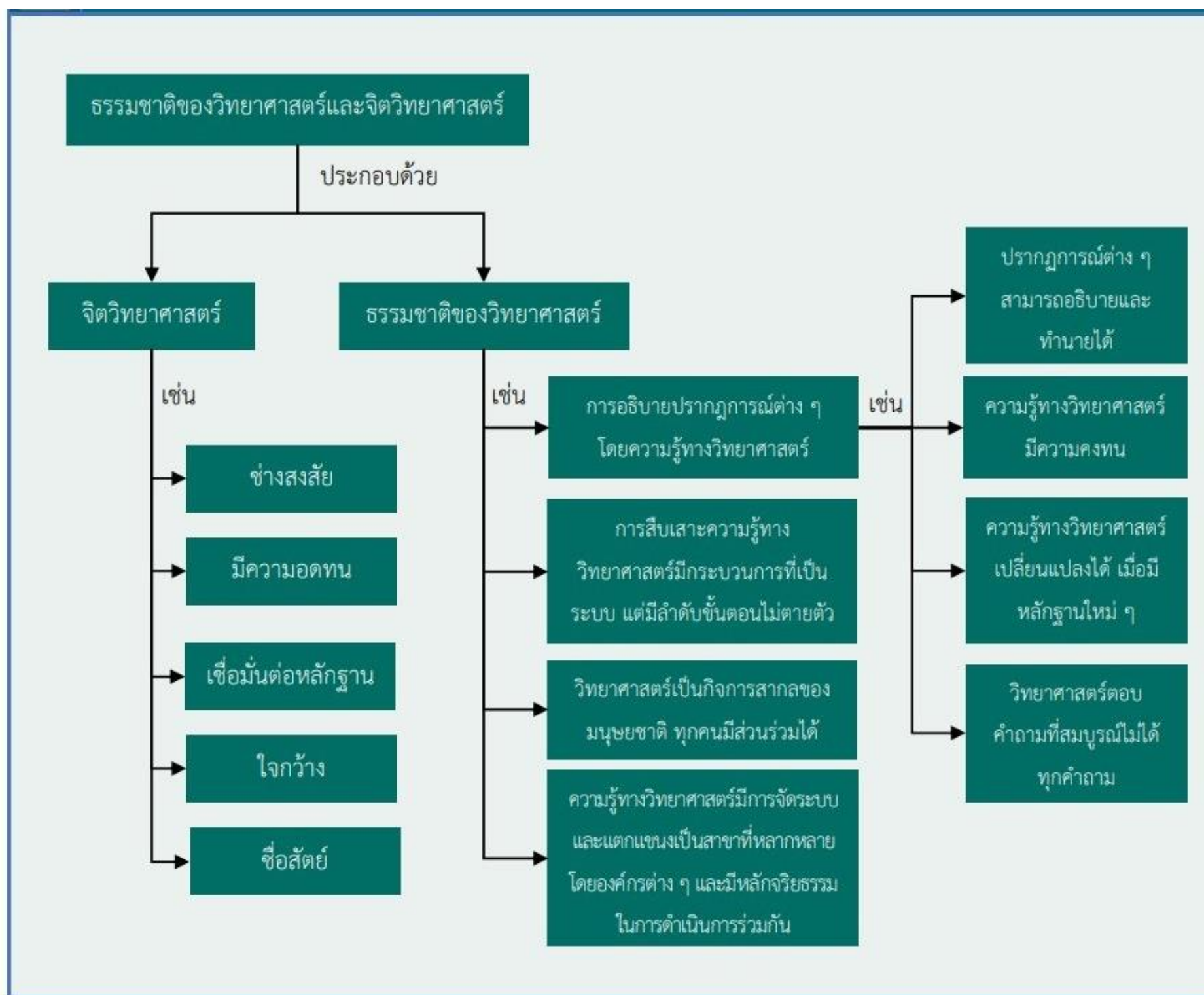
โดยครูวิภาพร เก่งนาคำ

ตัวชี้วัด

- ออกแบบการทดลองและทดลองในการอธิบายผลของชนิดตัวละลาย ชนิดตัวทำละลาย อุณหภูมิที่มีต่อสภาพละลายได้ของสาร รวมทั้งอธิบายผลของความดันที่มีต่อสภาพละลายได้ของสาร โดยใช้สารสนเทศ
- ระบุปริมาณตัวละลายในสารละลาย ในหน่วยความเข้มข้นเป็นร้อยละปริมาตรต่อปริมาตร มวลต่อมวล และมวลต่อปริมาตร
- ตระหนักถึงความสำคัญของการนำความรู้เรื่องความเข้มข้นของสารไปใช้ โดยยกตัวอย่างการใช้สารละลายในชีวิตประจำวันอย่างถูกต้องและปลอดภัย

ความเดิม ตอนที่แล้ว

ลักษณะของของเหลวชนิดต่าง ๆ
มีลักษณะอย่างไร และมีอะไรผสมอยู่ในนั้นบ้าง??

องค์ประกอบของสารละลาย

องค์ประกอบของสารละลาย

ทบทวนความรู้ก่อนเรียน

สารละลายมีทั้งที่เป็นสารเนื้อเดียวและสารเนื้อผสม

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

? เฉลยทบทวนความรู้ก่อนเรียน ข้อ 1

สารละลายมีทั้งที่เป็นสารเนื้อเดียวและสารเนื้อผสม

สารละลายเป็นสารเนื้อเดียวเสมอ

? ทบทวนความรู้ก่อนเรียน ข้อ 2

สาร 2 ชนิด เมื่อผสมเป็นเนื้อเดียวกันแสดงว่าเกิดการละลายกันเสมอ

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

? เฉลยทบทวนความรู้ก่อนเรียน ข้อ 2

✘ สาร 2 ชนิด เมื่อผสมเป็นเนื้อเดียวกันแสดงว่าเกิดการละลายกันเสมอ

สาร 2 ชนิดเมื่อผสมเป็นเนื้อเดียวกันอาจไม่เกิดการละลายกันเสมอไป แต่อาจเกิดปฏิกิริยาเคมีก็ได้

? ทบทวนความรู้ก่อนเรียน ข้อ 3

น้ำแข็งเมื่อเปลี่ยนเป็นน้ำแสดงว่ามีการละลายเกิดขึ้น

? ฉลยทบทวนความรู้ก่อนเรียน ข้อ 3

☒ น้ำแข็งเมื่อเปลี่ยนเป็นน้ำแสดงว่ามีการละลายเกิดขึ้น

น้ำแข็งเปลี่ยนเป็นน้ำ เป็นการเปลี่ยนสถานะจากของแข็ง
เป็นของเหลว เรียกว่าการหลอมเหลว

สารละลาย

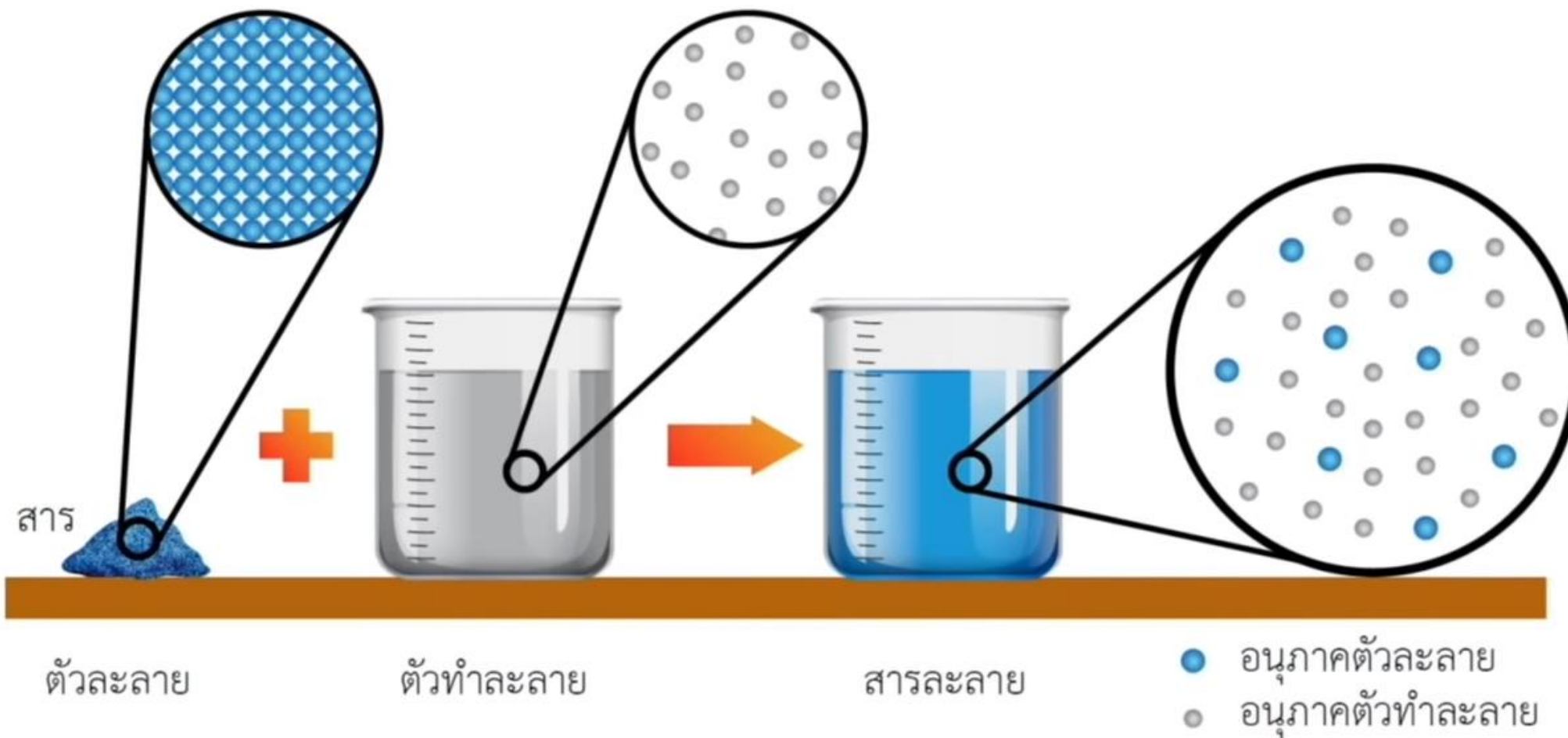
สารเนื้อเดียวที่ประกอบด้วยธาตุหรือสารประกอบตั้งแต่ 2 ชนิดขึ้นไปผสมกัน โดยมีธาตุหรือสารประกอบชนิดหนึ่งเป็นตัวทำละลาย ส่วนอีกชนิดเป็นตัวถูกละลาย

ตัวทำละลาย

ตัวถูกละลาย

สารละลายมีสถานะเป็นได้ทั้งของแข็ง ของเหลว และแก๊ส

องค์ประกอบของสารละลายแต่ละชนิด

สารละลาย	องค์ประกอบของสารละลาย	
	ตัวทำละลาย	ตัวละลาย
น้ำหวาน (ของเหลว)	น้ำ (ของเหลว) ร้อยละ 86	น้ำตาลทราย (ของแข็ง) ร้อยละ 12 สารปรุงแต่ง (ของแข็ง) ร้อยละ 2
น้ำเชื่อมเมเปิ้ล (ของเหลว)	น้ำ (ของเหลว) ร้อยละ 33	น้ำตาลทราย (ของแข็ง) ร้อยละ 60 น้ำตาลอื่น ๆ (ของแข็ง) ร้อยละ 7
น้ำโซดา (ของเหลว)	น้ำ (ของเหลว) ร้อยละ 99.5	แก๊สคาร์บอนไดออกไซด์ (แก๊ส) ร้อยละ 0.5

องค์ประกอบของสารละลายแต่ละชนิด

สารละลาย	องค์ประกอบของสารละลาย	
	ตัวทำละลาย	ตัวละลาย
น้ำหวาน (ของเหลว)	น้ำ (ของเหลว) ร้อยละ 86	น้ำตาลทราย (ของแข็ง) ร้อยละ 12 สารปรุงแต่ง (ของแข็ง) ร้อยละ 2
น้ำเชื่อมเมเปิ้ล (ของเหลว)	น้ำ (ของเหลว) ร้อยละ 33	น้ำตาลทราย (ของแข็ง) ร้อยละ 60 น้ำตาลอื่น ๆ (ของแข็ง) ร้อยละ 7
น้ำโซดา (ของเหลว)	น้ำ (ของเหลว) ร้อยละ 99.5	แก๊สคาร์บอนไดออกไซด์ (แก๊ส) ร้อยละ 0.5

ถ้าสารละลายประกอบด้วยสารต่างสถานะกัน ตัวทำละลายมี
สถานะเดียวกับกับสารละลาย

องค์ประกอบของสารละลายแต่ละชนิด

สารละลาย	องค์ประกอบของสารละลาย	
	ตัวทำละลาย	ตัวละลาย
ทองชมพู (pink gold) 18 K (ทองแข็ง)	ทองคำ (ทองแข็ง) ร้อยละ 75	ทองแดง (ทองแข็ง) ร้อยละ 16 เงิน (ทองแข็ง) ร้อยละ 9
น้ำส้มสายชู (ของเหลว)	น้ำ (ของเหลว) ร้อยละ 95	กรดน้ำส้ม (ของเหลว) ร้อยละ 5
อากาศ (แก๊ส)	ไนโตรเจน (แก๊ส) ร้อยละ 78	ออกซิเจน (แก๊ส) ร้อยละ 21 อาร์กอน (แก๊ส) ร้อยละ 0.93 คาร์บอนไดออกไซด์ (แก๊ส) ร้อยละ 0.03 แก๊สอื่น ๆ (แก๊ส) ร้อยละ 0.04

ถ้าสารละลายประกอบด้วยสารที่มีสถานะเหมือนกัน สารที่มี
ปริมาณมากกว่าจัดเป็นตัวทำละลาย ส่วนองค์ประกอบที่เหลือ
จัดเป็นตัวละลาย

สารละลายอื่น ๆ ในชีวิตประจำวันที่มีสถานะเป็นของแข็ง
ของเหลว และแก๊ส มีอะไรบ้าง ยกตัวอย่าง

ตัวอย่าง **สารละลาย** ในสถานะของแข็ง

ทองเหลือง

ตัวทำละลาย : ทองแดง (60%)

ตัวละลาย : สังกะสี (40%)

เหล็กกล้าไร้สนิม

ตัวทำละลาย : เหล็ก (74%)

ตัวละลาย : โครเมียม (18%)

นิกเกิล (8%)

ตัวอย่าง สารละลาย ในสถานะของเหลว

น้ำเชื่อม

ตัวทำละลาย : น้ำ
ตัวละลาย : น้ำตาลซูโครส
(น้ำตาลทราย)

น้ำส้มสายชู

ตัวทำละลาย : น้ำ
ตัวละลาย : กรดแอสีติก

แอลกอฮอล์ล้างแผล

ตัวทำละลาย : เอทิลแอลกอฮอล์
(70%)
ตัวละลาย : น้ำ (30%)

ตัวอย่าง **สารละลาย** ในสถานะแก๊ส

อากาศ

ตัวทำละลาย : แก๊สไนโตรเจน (78%)
ตัวละลาย : แก๊สออกซิเจน (21%)
และแก๊สอื่น (1%)

แก๊สหุงต้ม

ตัวทำละลาย : โพรเพน (70%)
ตัวละลาย : บิวเทน (30%)

ทองแดง : สังกะสี = 5 : 95

ทองเหลือง

?

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ทองแดง : สังกะสี = 5 : 95

สังกะสีเป็นตัวทำละลาย

ทองแดงเป็นตัวละลาย

ทองเหลือง

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

เอทิลแอลกอฮอล์ : น้ำ = 70 : 30

แอลกอฮอล์ล้างแผล

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

?

เอทิลแอลกอฮอล์ : น้ำ = 70 : 30

เอทิลแอลกอฮอล์เป็นตัวทำละลาย
น้ำเป็นตัวละลาย

แอลกอฮอล์ล้างแผล

แก๊สหุงต้ม

โพรเพน : บิวเทน = 70 : 30

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

แก๊สหุงต้ม

โพรเพน : บิวเทน = 70 : 30

โพรเพนเป็นตัวทำละลาย

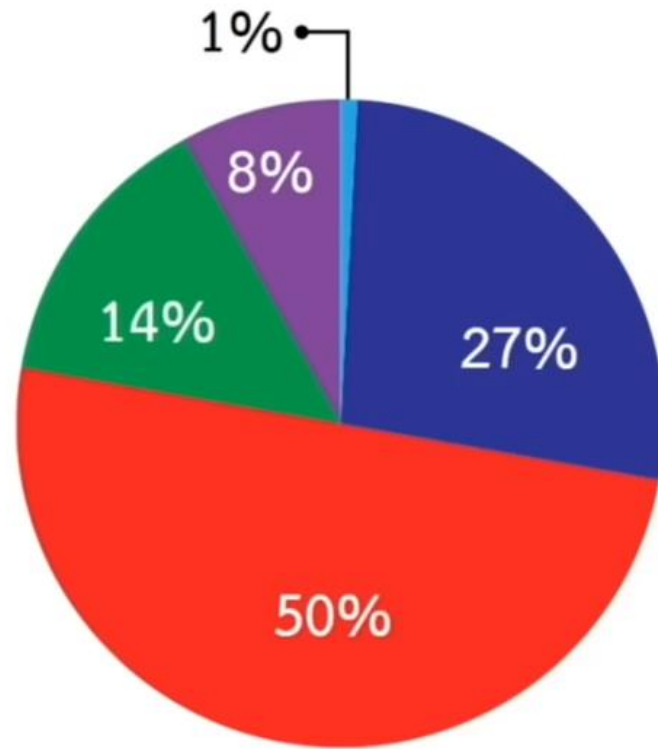
บิวเทนเป็นตัวละลาย

AMALGAM

อมัลกัม สำหรับอุดฟัน น่ากลัวจริงหรือ?

www.chiiwii.com

- เงิน (ของแข็ง)
- ปรอท (ของเหลว)
- ดีบุก (ของแข็ง)
- ทองแดง (ของแข็ง)
- โลหะอื่น ๆ (ของแข็ง)

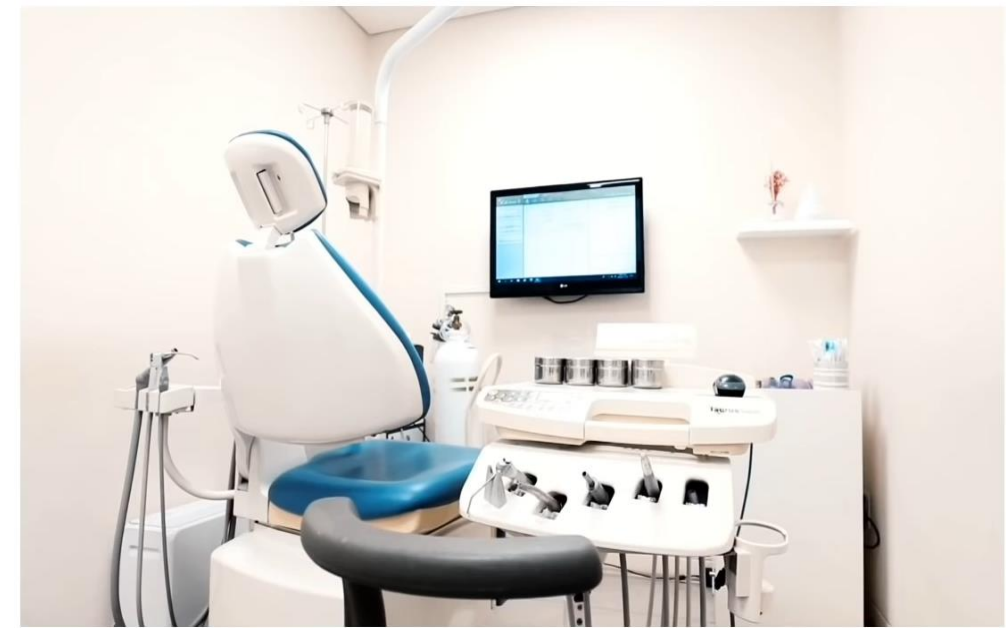

ภาพแผนภูมิวงกลมปริมาณองค์ประกอบในอมัลกัมอุดฟัน

สารใดเป็นตัวละลาย สารใดเป็นตัวทำละลาย ทราบได้อย่างไร

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

เรียนรู้อะไร

- ถ้าสารละลายประกอบด้วยสารต่างสถานะกัน สารที่มีสถานะเดียวกันกับสารละลาย และมีปริมาณมากที่สุด จัดเป็นตัวทำละลาย
- ถ้าสารละลายประกอบด้วยสารที่มีสถานะเหมือนกัน สารที่มีปริมาณมากที่สุดจัดเป็นตัวทำละลาย ส่วนองค์ประกอบที่เหลือจัดเป็นตัวละลาย

